

Broedvogelinventarisatie van landgoed Beeckesteijn in 1999

Fred Hopman

Inleiding

In 1998 werd Beeckesteijn flink op de schop genomen om de cultuurhistorische waarden van dit landgoed beter tot hun recht te laten komen. Tegenover de slangenmuur was enkele jaren eerder een perceel bos omgezet tot siertuin. Nu werd in het westelijk deel van Beeckesteijn de oude zichtas hersteld, een spreng gegraven, een klaverveld aangelegd en een aanzienlijke hoeveelheid struikgewas verwijderd om de open structuur, die toen gebruikelijk was, weer terug te krijgen. Grote ingrepen zijn zelden prettig om te aanschouwen en ik heb deze veranderingen ook met zeer gemengde gevoelens gadeslagen. Om te monitoren of de veranderingen ook goed uitpakken voor vogels ben ik benaderd om het gebied te inventariseren. De aantallen bleken bij deze "uitgangssituatie" laag uit te vallen mogelijk doordat de werkzaamheden nog bezig waren en er veel dekking verdwenen was. Voordeel hiervan is dat het alleen maar beter kan worden.

Vergelijking van de aantallen van 1993 en 1999

In 1993 kwamen de aantallen broedvogels in Beeckesteijn beduidend lager uit dan in Waterland, Meervliet en Schoonenberg. Er werden toen 34 soorten waargenomen die 386 territoria bezetten (Hopman 1994). In 1999 konden 297 territoria genoteerd worden, verdeeld over 37 soorten, bijna een kwart minder. Houtsnip en Sperwer werden wel waargenomen maar konden volgens de richtlijnen van SOVON (Van Dijk, 1996) niet als broedvogel gescoord worden. Vijf soorten verdwenen en zeven soorten verschenen als broedvogel.

Markante verschijningen waren de Buizerd en de Scholekster, die hoogstwaarschijnlijk op het dak van een nabijgelegen verzorgingstehuis nestelde. Markante stijging in aantallen vertoonden Vink en Merel. Elf soorten namen toe, drie bleven gelijk en veertien soorten leverden in. De grootste klappen vielen bij Spreeuw, Kauw en Ekster en Zwartkop. De "struikvogels" bleven redelijk stabiel, de overgebleven dekking was blijkbaar voldoende. Zie verder tabel 1.

Tabel 1. Broedvogelterritoria in Beeckesteijn in 1993 en 1999.

	1993	1999		1993	1999
Blauwe Reiger	1	2	Grote Lijster	1	0
Nijlgans	0	1	Tuinfluitcr	4	4
Wilde Eend	1	2	Zwartkop	21	14
Soepeend	0	1	Braamsluiper	0	1
Buizerd	0	1	Tjiftjaf	13	18
Fazant	2	0	Fitis	6	3
Scholekster	0	1	Staartmees	2	2
Holenduif	7	3	Glanskop	3	2
Houtduif	17	14	Pimpelmees	24	20
Turkse Tortel	0	1	Koolmees	22	16
Tortelduif	3	0	Boomklever	2	3
Koekoek	2	0	Boomkruiper	9	7
Bosuil	2	0	Vlaamse Gaai	9	4
Groene Specht	2	2	Ekster	17	7
Grote Bonte Specht	8	10	Kauw	53	21
Winterkoning	32	33	Zwarte Kraai	5	6
Heggenius	7	10	Spreeuw	29	3
Roodborst	29	27	Vink	4	13
Nachtegaal	10	9	Groenling	8	0
Merel	34	45	Putter	0	1
Zanglijster	7	8			

Tot slot

Hoe vogels reageren op ingrepen in het landschap blijft een fascinerend gegeven. Als er een bloemrijk grasland en klaverveld ontstaat zijn er mogelijkheden voor insecten en dus ook voor vogels. Indien de spreng voldoende gaat stromen om Beeckesteijn weer van een stromende beek te voorzien kan dit ook interessant worden. Er zijn dus genoeg ontwikkelingen gaande om dit landgoed een aantal jaren te volgen.

Met dank aan Diet en Wim Veenendaal voor hun bijdragen aan de tellingen.

Literatuur

- Dijk, A.J. van, 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken (handleiding Broedvogel Monitoring Project). SOVON, Beek-Ubbergen.
- Hopman, F., 1994. Broedvogelinventarisatie van de buitenplaatsen bij Velsen. Fitis 30(2): 82 - 89.

Fred Hopman, Stephensonplein 7, 1972 RP IJmuiden